

MORA • ORSA

PROTOKOLL
MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Miljö- och byggnadsnämnden

Plats och tid: Kommunsalen, Orsa kommunhus, 2023-05-31, 09:00 – 11:55

Beslutande: Joakim Linder (MOP), Mora
Per-Erik Wiik (C), Orsa §§, 71 – 75, 77 - 87
Peter Helander (C), Mora, §§ 71 – 76, 78 - 81
Anna-Carin Rydstedt (S), Mora
Kjell Lindkvist (MOP), Mora
Katarina Lavin Bogg (M), Mora
Pia Ström (S), Orsa
Mikael Johansson (C), Orsa
Malin Sundin (KD), Orsa
Emma Pers (S), Mora, ersätter Fredrick Bernhardt (S)
Billy Ferm (C), Mora § 77, 82–87

Övriga deltagare: Karl-Erik Andersson (C), Mora – ej tjänstgörande ersättare
Hans Jansson (MOP), Mora - ej tjänstgörande ersättare
Jons Ingemar Larsson (S), Mora - ej tjänstgörande ersättare
Per – Olof Olsson, Bygglövschef, § 71
Anna Wadman, Kart- och mätchef, § 71
Daniel Falk, Planchef, § 71
Lena Bergman, Förvaltningschef
Sofia Juhlin Ulriksen, Nämndsekreterare

Utses att justera: Pia Ström

Justeringens plats och tid: Digital justering, 2023-06-02

Underskrifter: _____ § 71–87
Sofia Juhlin Ulriksen, sekreterare

Joakim Linder, ordförande

Pia Ström, justerare

ANSLAG/BEVIS

Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ: Miljö- och byggnadsnämnden Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Anslaget sätts upp: 2023-06-02 Anslaget tas ner: 2023-06-24

Förvaringsplats för protokollet: Miljö- och byggnadsförvaltningen

Underskrift

Utdragsbestyrkande

MORA • ORSA

PROTOKOLL
MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN
Sammanträdesdatum:2023-05-31

Innehållsförteckning

§ 71	Månadsuppföljning april 2023	2023/98	3
§ 72	Lokalbehovsplan 2023	2023/123	4
§ 73	Val av dataskyddsbud för Miljö- och byggnadsnämnden	2023/2	5
§ 74	██████████ Förhandsbesked för nybyggnad av komplementbyggnad	2023/10126	7
§ 75	██████████ Bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad	2022/11015	12
§ 76	██████████ Strandskyddsdispens för ändrad användning av ekonomibyggnad till fritidshus och för nybyggnad av tre komplementbyggnader	2023/10286	17
§ 77	Stranden 8:9, Bygglov för ändrad användning från vårdhem till vandrarhem	2023/10318	20
§ 78	██████████ Bygglov för uppförande av plank	2023/10354	24
§ 79	Stranden 16:3, Bygglov för fasadändring av flerbostadshus	2023/10232	28
§ 80	██████████ Bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad	2023/10234	33
§ 81	██████████ Förhandsbesked för nybyggnad av fritidshus och garage	2023/10236	37
§ 82	██████████ Tillsyn - Byggnation utan startbesked	2020/10906	40
§ 83	██████████ Tillsyn	2021/10213	42
§ 84	██████████ Bygglov för fasadändring av enbostadshus	2023/10488	44
§ 85	Informationsärenden	2023/126	49
§ 86	Delegationsbeslut 2023-05-31	2023/127	50
§ 87	Delgivningar 2023-05-31	2023/128	51

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

§ 71

MBN 2023/98

Månadsuppföljning april 2023

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden godkänner upprättad uppföljning och prognos för april 2023.

Detta beslut är prövat, i enlighet med den strategiska planen, utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsförvaltningen Mora Orsa har upprättat månadsuppföljning januari-april och prognos för 2023.

Beslutsunderlag

Månadsuppföljning april 2023

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden godkänner upprättad uppföljning och prognos för april 2023.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Ekonomienheten

MORA • ORSA

§ 72

MBN 2023/123

Lokalbehovsplan 2023

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna Miljö- och byggnadsförvaltningens lokalbehovsplan för 2023.

Detta beslut är prövat, i enlighet med den strategiska planen, utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning ska respektive facknämnd besluta om förvaltningens lokalbehov på kort och lång sikt. Redovisningen presenteras i en lokalbehovsplan som årligen uppdateras och beslutas av nämnden.

Lokalbehovsplanen innehåller en beskrivning av förvaltningens nuläge samt kommande lokalbehov. Detta år ingår även en arkivinventering. Om lokalbehovet inte kan tillgodoses behöver en särskild utredning genomföras avseende risker och konsekvenser.

Beslutsunderlag

Sammanställning Lokalbehov för Miljö- och byggnadsförvaltningen 2023
Arkivinventering 2023

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna Miljö- och byggnadsförvaltningens lokalbehovsplan för 2023.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Teknik- och serviceförvaltningen

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

§ 73

MBN 2023/2

Val av dataskyddsbud för Miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden utser Anna Jonsson till dataskyddsbud från och med 2023-07-01.

Miljö- och byggnadsnämnden noterar att Erika Karlsson uppdrag som dataskyddsbud med det upphör.

Detta beslut är prövat, i enlighet med den strategiska planen, utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Sammanfattning av ärendet

EU:s dataskyddsförordning 2016/679 tillämpas som lag i Sverige sedan den 25 maj 2018. Enligt artikel 37 i förordningen ska en myndighet eller ett offentligt organ utnämna ett dataskyddsbud.

Dataskyddsbudet ska bland annat kontrollera att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt, informera, ge stöd och råd om dataskyddsförordningen och angränsande regler, fungera som en kontaktpunkt för organisationen, tillsynsmyndigheten och för registrerade personer. Ombudet ska ha en självständig roll i organisationen och rapporterar till ledningen.

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner har sedan 2018 ett samarbete i dataskyddsfrågor och med det ett gemensamt dataskyddsbud.

Beslutsunderlag

-

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden utser Anna Jonsson till dataskyddsbud från och med 2023-07-01.

Miljö- och byggnadsnämnden noterar att Erika Karlsson uppdrag som dataskyddsbud med det upphör.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Anna Jonsson

Erika Karlsson

Integrationskyddsmyndigheten, IMY

MORA • ORSA

§ 74

MBN 2023/10126

██████████ Förhandsbesked för nybyggnad av komplementbyggnad

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt förhandsbesked för nybyggnad av komplementbyggnad på fastigheten ██████████ med stöd av **9 kap. 17 § plan- och bygglagen**, med följande villkor:

- Byggnaden får uppföras med maximal nockhöjd om 6,5 meter från medelmarknivå.

Avgiften för prövningen är 8 715 kronor enligt fastställd taxa av kommunfullmäktige.

Ärendet blev komplett den 2023-04-20.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser förhandsbesked för överföring av mark från fastigheten ██████████ till ██████████ samt rivning av ett befintligt uthus och uppförande av en komplementbyggnad som kommer att användas som gäststuga, förråd och vedbod. Den tilltänkta byggnaden kan inte anses ha karaktär av komplement till det befintliga huset. Resultatet blir i stället en tomt som är bebyggd med två huvudbyggnader. Således kan ett positivt förhandsbesked endast beviljas med villkor som skulle begränsa byggnadens volym. Byggnaden får därmed uppföras med maximal nockhöjd om 6,5 meter från medelmarknivå.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Området är inom delområde Fryksås enligt antagen översiktsplan för Orsa kommun som vann laga kraft 1 november 2019.

Området är av riksintresse för friluftslivet samt av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt **3 kap. 6 § miljöbalken respektive 4 kap. 2 § miljöbalken**.

MORA • ORSA

Hela bebyggelseområdet är historiskt och miljömässigt värdefullt eftersom det på ett tydligt sätt visar hur nationalromantiken och den framväxande turismen i början av 1900-talet idealiserade den gamla fäbodmiljön och dess vackra läge på berget.

Aktuell fastighet är ansluten till Orsa Vatten & Avfall AB:s dricksvatten- och spillvattenledningar.

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Fastighetsägarna på fastigheten [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] har inlämnat erinran.

Yttrande har inkommit från Nodava AB. Se bilagor för att ta del av yttrandena i sin helhet.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 3 kap. 1 § miljöbalken (1998:808), MB, skall prövningen av lov eller förhandsbesked syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde skall ges sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Enligt 2 kap. 4 § PBL får vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Enligt 2 kap. 5 § PBL ska, vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag, bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.
- 6.

Enligt 9 kap. 17 § PBL ska nämnden, om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen.

Enligt 9 kap. 39 § PBL ska ett förhandsbesked som innebär att en åtgärd kan tillåtas innehålla

1. en upplysning om att förhandsbeskedet endast gäller om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslutet om förhandsbesked vann laga kraft,

MORA • ORSA

2. en upplysning om att förhandsbeskedet inte innebär att åtgärden får påbörjas, och
3. de villkor som behövs för att förhandsbeskedet ska vara förenligt med de förutsättningar som gäller för den kommande bygglovsprövningen.

Motivering

Vid prövning av en ansökan om förhandsbesked ska det alltid göras en lokaliseringssprövning, det vill säga en prövning om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen. Den berörda fastigheten ligger i Fryksås. Bebyggelsen består framför allt av låga hus i 1 - 1,5 våning med eventuell suterrängvåning. Komplementbyggnaderna är generellt mindre i storlek än bostadshusen. Hotell och andra besöksanläggningar är betydligt större och avviker i storlek från övrig bebyggelse.

Av den inlämnade ansökan framgår att önskemålet är att uppföra en timrad stuga samt vedbod/förråd i övre delen av tomten. Återanvändning av gammal timmerstomme kan aktualiseras. Den tilltänkta byggnaden kommer att placeras delvis på en markyta som i nuläget ligger på fastigheten [REDACTED], men som är tänkt att överföras till den nu aktuella fastigheten genom avstyckning. Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att det sökta användningsändamålet stämmer överens med områdets karaktär, nämligen bostadsändamål.

Den nu aktuella byggnaden kommer att ersätta ett befintligt uthus. Den berörda marken lutar söderut. Komplementbyggnaden kommer att placeras med kortsidan vänd mot väst/öst. I och med att byn är tätbyggd bör boenden räkna med att en förhållandevis generös utsikt mot sjön inte ska bestå oförändrad. Fastigheten ligger på en lägre nivå än fastigheterna som är belägna norr om den tilltänkta platsen, däremot även med hänsyn tagen till nivåskillnaden kommer den sökta åtgärden att skymma viss del av utsikten från fastigheterna [REDACTED] samt [REDACTED]; främst i sydlig riktning mot sjön. En betydande del av utsikten mot sjön från fastigheten, mellan huset på fastigheten [REDACTED] och den tilltänkta byggnaden, kommer att kvarstå. Möjlighet finns även för uppförandet av ett hus på fastigheten [REDACTED], mellan huset på fastigheten [REDACTED] och den nu aktuella byggnationen. Därmed kan förlusten av utsikten i detta fall inte anses vara en betydande olägenhet i lagens mening, även om både den nu aktuella åtgärden och eventuella framtida byggnader skulle innebära en viss förtätningseffekt.

När det gäller storleken då bedöms byggnaden vara anpassad till byns karaktär. Grannesynpunkterna som inlämnades hänvisar till en felmåttställning. Sökanden har bekräftat att stugans gavelbredd blir cirka 6,5 och inte 10 meter. Däremot bedömer förvaltningen att en byggnad med en sådan volym kan inte anses ha karaktär av komplement till det befintliga huset. Resultatet blir i stället en tomt som är bebyggd med två huvudbyggnader. Således bedömer förvaltningen att ett positivt förhandsbesked kan beviljas endast med villkor som skulle begränsa byggnadens volym. Byggnaden får därmed uppföras med maximal nockhöjd om 6,5 meter från medelmarknivå.

MORA • ORSA

Upplysningar

Ett förhandsbesked som innebär att åtgärden kan tillåtas är bindande vid den kommande bygglovsprövningen om ansökan om bygglov görs inom två år från den dag då förhandsbeskedet vann laga kraft.

Förhandsbeskedet innebär inte att åtgärden får påbörjas.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:

<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess.

Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-02-11

Lägeskarta, upprättad 2023-02-14

Situationsplan, inkom 2023-02-23

Yttrande från Nodava AB, inkom 2023-03-03

Fotografier (3), upprättade 2023-04-19

Fotomontage (2), inkom 2023-04-20

Granneyttrande från fastighetsägare till fastigheten [REDACTED], inkom 2023-05-04

Granneyttrande från fastighetsägare till fastigheten [REDACTED], inkom 2023-05-04

Skrivelse från sökanden, inkom 2023-05-08

Granneyttrande från fastighetsägare till fastigheten [REDACTED], inkom 2023-05-08

Granneyttrande från fastighetsägare till fastigheten [REDACTED], inkom 2023-05-08

Skrivelse från sökanden, inkom 2023-05-09

Fasadritningar, inkom 2023-05-09

Epostmeddelande, inkom 2023-05-09

Tjänsteanteckning, upprättad 2023-05-29

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt förhandsbesked för nybyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] med stöd av **9 kap. 17 § plan- och bygglagen**, med följande villkor:

- Byggnaden får uppföras med maximal nockhöjd om 5,0 meter från medelmarknivå.

Ordförandeberedningens förslag till beslut:

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt förhandsbesked för nybyggnad av komplementbyggnad, med villkoret att byggnaden får uppföras med maximal nockhöjd om 6,5 meter från medelmarknivå.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande,

[REDACTED]

&

[REDACTED]

[REDACTED]

MORA • ORSA

§ 75

MBN 2022/11015

Bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] med stöd av **9 kap. 31 § plan- och bygglagen**, men byggnationen får inte påbörjas innan du har fått ett beslut om startbesked.

Innan startbesked utfärdas ska följande lämnas in till Miljö- och byggnadsförvaltningen:

- Projektanpassad kontrollplan

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Avgiften för prövningen är 5 632 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett den 2023-04-12.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med 9 kap. 27 § plan- och bygglagen.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] i Mora kommun. Tillbyggnaden om ca 5 m² består av ett växthus som byggs ut i vinkel från befintlig lada, ca 2,6-meter från fastighetsgräns. Växthuset uppförs med pulpettak i kanalplastskivor, väggar i återvunna fönsterbågar, sockel i murad lecasten, bröstning i murad tegel och grundläggs på betongsula. På befintlig lada ska sex stycken fönster monteras i anslutning mot växthus.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Området är inom delområde Bs 5 Nusnäs enligt antagen översiktsplan för Mora kommun som vann laga kraft 19 juli 2006.

Området är av övrigt intresse för kulturmiljö.

MORA • ORSA

Inga kända fornlämningar finns.

Fastigheten ligger inom område med värdefulla odlingslandskap och omfattas av en nationell bevarandeplan för odlingslandskap.

Området är utom utbredningsområde för 100-årsflöde.

Området är av riksintresse för friluftslivet samt av riksintresse för turism och friluftsliv enligt **4 kap. 2 § miljöbalken**.

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Berörda sakägare har inte framfört några synpunkter mot sökt åtgärd.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **2 kap. 6 § plan och bygglagen**:

Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,
2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,
3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,
4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden,
5. möjligheterna att hantera avfall,
6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. [Lag \(2014:477\)](#).

Enligt **8 kap. 1 § plan- och bygglagen**:

En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen:

En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av [16 kap. 7 §](#),
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

Enligt 8 kap. 14 § plan- och bygglagen

Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i [4 §](#) i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

En anordning för ett syfte som avses i [4 § första stycket 2–4, 6 eller 8](#), ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål. [Lag \(2011:335\)](#).

Enligt 9 kap. 31 § plan- och bygglagen

Bygglov ska ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan, om åtgärden

1. inte strider mot områdesbestämmelser,
2. inte förutsätter planläggning enligt 4 kap. 2 eller 3 §, och
3. uppfyller de krav som följer av 2 kap. och 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§ i de delar som inte har prövats i områdesbestämmelser. *Lag (2014:900)*.

Motivering

Den aktuella fastigheten ligger inom en bebyggelse med kulturvärden och därmed ställs det utformningskrav vid ny- och tillbyggnad. Detta innebär att nya byggnader bör till utförandet anpassas till befintlig byggnadstradition beträffande placering, volym, utformning, material och färgsättning.

Sökt åtgärd bedöms vara av mindre omfattning, innebär ingen olägenhet eller på annat sätt någon väsentlig störning för omgivningen. Åtgärden bedöms sammantaget som lämplig och Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att sökt åtgärd kan tillåtas på den föreslagna platsen.

Upplysningar

Åtgärden kräver tillstånd från fastighetens samtliga ägare.

MORA • ORSA

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten.

Du som byggherre ansvarar över att kontrollera var ledningar och annan nergrävd infrastruktur finns innan du påbörjar markarbete. Du bör även kontrollera om fastigheten belastas av någon form av servitut.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, även om startbesked har meddelats i samband med bygglovet.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess. Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:

<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Bygglov upphör att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Innan ni får påbörja åtgärden måste ett startbesked meddelas enligt 10 kap. 3 § plan- och bygglagen. Om åtgärden påbörjas innan startbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt 9 kap. plan- och byggförordningen.

Innan byggnaden får tas i bruk måste slutbesked ha meddelats enligt 10 kap. 4 § plan- och bygglagen. Du som byggherre ansöker om slutbesked hos Miljö- och byggnadsnämnden. Om byggnaden har tagits i bruk innan slutbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt 9 kap. plan- och byggförordningen.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2022-10-20

Lägeskarta, upprättades 2022-10-20

Plan- och sektionsritning, inkom 2023-03-02

Fasadritning söder, inkom 2023-03-02

Fasadritning öster och norr, inkom 2023-04-12

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden avslår sökt bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] med stöd av 9 kap. 31 § plan- och bygglagen.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED].

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

Fastighetsägare, delgivning med besvärshänvisning.

MORA • ORSA

§ 76

MBN 2023/10286

Strandskyddsdispens för ändrad användning av ekonomibyggnad till fritidshus och för nybyggnad av tre komplementbyggnader

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden **avslår** sökt strandskyddsdispens för ändrad användning av ekonomibyggnad till fritidshus och för nybyggnad av tre komplementbyggnader på fastigheten [REDACTED] med stöd av **7 kap. 18 c och d § miljöbalken**.

Avgiften för prövningen är 850 kronor enligt fastställd taxa av kommunfullmäktige.

Ärendet blev komplett den 2023-04-21.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Ledamot Per-Erik Wiik (C) deltar ej i ärendet på grund av jäv.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser strandskyddsdispens för ändrad användning av ekonomibyggnad till fritidshus och för nybyggnad av tre komplementbyggnader.

Enligt skrivelse daterad 2023-03-30 skriver sökanden att det på den aktuella platsen har uppförts en ekonomibyggnad för skogsbruket år 1980. Någon gång efter 1980 så har byggnaden ändrat användning och används idag som fritidshus.

Att ändra användningen från ekonomibyggnad till fritidshus samt uppföra komplementbyggnader till fritidshuset är åtgärder som kräver strandskyddsdispens. Den ändrade användningen från ekonomibyggnad till fritidshus kräver även bygglov.

Miljö- och byggnadsförvaltningen kan inte se att något bygglov eller strandskyddsdispens tidigare har prövats för de aktuella åtgärderna.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Strandskydd gäller enligt **7 kap. 13 och 14 §§ miljöbalken** inom 100 meter från Vallsjön. De aktuella byggnaderna är placerade mellan 15 – 45 meter från Vallsjön.

Ingen LIS-plan finns för det aktuella området.

Motiv för beslut

Lagstöd

7 kap. 15 § miljöbalken: Inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. Lag (2009:532).

7 kap. 18 c § miljöbalken: Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

I 18 d § finns bestämmelser om vad man får beakta som särskilda skäl utöver det som anges i första stycket, om prövningen gäller ett sådant område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 18 e §. Lag (2009:532).

7 kap. 18 d § miljöbalken: Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Lag (2009:532).

Motivering

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken så får inte nya komplementbyggnader uppföras eller byggnaders användning ändras inom strandskyddat område.

Enligt ansökningsblanketten så vill sökanden pröva skälet enligt 7 kap. 18 c § p1. att området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

MORA • ORSA

Den ekonomibyggnaden som har uppförts år 1980 på platsen har inte haft rätt till någon tomtplats/hemfridszon och den tomtplats som senare har tagits i anspråk när ekonomibyggnaden har övergått till fritidshus är inte lagligt ianspråktagen. Därmed bedömer Miljö- och byggnadsnämnden att skälet i 7 kap. 18 c § p1 inte kan användas för att ge dispens från strandskyddet.

Miljö- och byggnadsnämnden kan inte se att något av de övriga särskilda skälen som framgår av 7 kap. 18 c § eller 18 d § går att applicera på det aktuella ärendet. Området omfattas inte av någon LIS-plan.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas enligt **13 kap. 3 § plan- och bygglagen**.

Besvärshänvisning bifogas.

Miljö- och byggnadsnämnden har upprättat ett separat tillsynsärende gällande åtgärder som saknar bygglov och strandskyddsdispens.

Beslutsunderlag

Situationsplan, inkom 2023-04-21

Ansökan, inkom 2023-04-21

Översiktskarta, inkom 2023-03-31

Lägeskarta, inkom 2023-03-31

Ansökan, inkom 2023-03-30

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden avslår sökt strandskyddsdispens för ändrad användning av ekonomibyggnad till fritidshus och för nybyggnad av tre komplementbyggnader på fastigheten [REDACTED] med stöd av **7 kap. 18 c och d § miljöbalken**.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

MORA • ORSA

§ 77

MBN 2023/10318

BKM 2023/000318

Stranden 8:9, Bygglov för ändrad användning från vårdhem till vandrarhem

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för ändrad användning från vårdhem till vandrarhem på fastigheten Stranden 8:9 med stöd av **9 kap. 31 b § punkten 2 plan- och bygglagen**. Bygglovet avser hela byggnaden.

Miljö- och byggnadsnämnden meddelar startbesked för ändringen med stöd av **10 kap. 23 och 24 §§ plan- och bygglagen**.

Miljö- och byggnadsnämnden ger slutbesked för ändringen med stöd av **10 kap. 34 § plan- och bygglagen**.

Avgiften för prövningen är 5 220 kronor i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett den 2023-04-13. Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Ledamot Peter Helander (C) deltar ej i ärendet på grund av jäv.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för ändrad användning av vårdhem till vandrarhem på fastigheten Stranden 8:9. Byggnaden har två våningar samt en källare.

Det finns ett tidsbegränsat bygglov för ändrad användning av vårdhem till vandrarhem på plan 2 som gäller till och med 2033-03-31. Plan 2 har under en period använts som bostad men har även tidigare använts som vandrahem och innan det vårdhem.

Även på entréplanet så bedrivs vandrarhemsverksamhet men här är det senaste bygglovet daterat 1993 och då med användningen vårdhem. Användningen har sedan minst 10 år tillbaka övergått till vandrarhem, dock utan att bygglov har prövats.

Det sökta bygglovet innebär inga fysiska ändringar av lokalerna.

Planförhållanden

För området gäller detaljplan Sp 76 som vann laga kraft 1973. Åtgärden strider mot detaljplanen.

Enligt detaljplanen så ska den aktuella fastigheten användas för bostadsändamål (permanentboende).

MORA • ORSA

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Berörda fastighetsgrannar har inte framfört några synpunkter mot sökt åtgärd.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**: Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
 - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
 2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
 3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
 4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. *Lag (2014:900)*.

Enligt **9 kap. 31 b § plan- och bygglagen**: Trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och

1. avvikelsen är liten, eller
2. åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. *Lag (2014:900)*.

Motivering

Det har bedrivits vandrarhem i lokalerna i minst 10 år och där innan har lokalerna använts för vårdboende. Under en period så har plan 2 använts som bostad men där finns nu ett tidsbegränsat bygglov för att använda planet som vandrarhem till och med 2033-03-31.

Entréplanet används idag för vandrarhem och det senaste bygglovet som har prövats på planet är ett bygglov för vårdhem som beviljades 1993. Den ändrade användning från vårdhem till vandrarhem har skett utan bygglov, men ändringen bedöms vara preskriberad så inga byggsanktionsavgifter kommer att tas ut.

MORA • ORSA

Inga fysiska ändringar krävs för den ändrade användningen. Brandskyddet i lokalerna är godkänt och det finns en brandskyddsdokumentation som är daterad 2023-04-13.

Enligt detaljplanen så ska fastigheten användas för bostadsändamål (permanentboende). Den planerade användningen vandrarhem som får anses vara tillfälligt boende har sedan minst 10 år bedrivits i lokalerna. Verksamheten kan anses vara ett lämpligt komplement till den användningen som har bestämts i detaljplanen.

Angränsande fastighetsgrannar har blivit hörda men ingen har inkommit med synpunkter. Åtgärden bedöms inte medföra någon betydande olägenhet för omgivningen och uppfyller de krav i **2 kap och 8 kap. plan- och bygglagen** som anges i **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**.

Även på grannfastigheten Stranden 8:3 så bedrivs det vandrarhem där den tidigare användningen under en period var vårdboende.

Upplysningar

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess. Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, även om startbesked har meddelats i samband med bygglovet.

Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:

<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Beslut om startbesked upphör att gälla den dag då beslutet om bygglov upphör att gälla.

Beslutsunderlag

Brandskyddsdokumentation, inkom 2023-04-13

Fotografi på fasad, inkom 2023-04-13

Planritning, inkom 2023-04-13

Ansökan, inkom 2023-04-13

Planritning, inkom 2023-05-02

Planritning, inkom 2023-05-02

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för ändrad användning från vårdhem till vandrarhem på fastigheten Stranden 8:9 med stöd av 9 kap. 31 b § punkten 2 plan- och bygglagen. Bygglovet avser hela byggnaden.

Miljö- och byggnadsnämnden meddelar startbesked för ändringen med stöd av 10 kap. 23 och 24 §§ plan- och bygglagen.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Miljö- och byggnadsnämnden ger slutbesked för ändringen med stöd av 10 kap. 34 § plan- och bygglagen.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Näsgårdarna AB, [REDACTED], Talgoxevägen 4, 792 34 MORA

MORA • ORSA

§ 78

MBN 2023/10354

Bygglov för uppförande av plank

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för plank på fastigheten [REDACTED] med stöd av **9 kap. 31 b § plan- och bygglagen**.

Miljö- och byggnadsnämnden meddelar startbesked för att påbörja uppförandet av plank med stöd av **10 kap. 23 och 24 §§ plan- och bygglagen**.

Enligt vad som framkommit i ärendet beslutas att färdigställandeskydd inte är nödvändigt.

Slutbesked krävs efter att åtgärden är färdigställd. Som underlag för slutbeskedet ska följande handlingar lämnas in till Miljö- och byggnadsförvaltningen:

- Fotografi på färdigställd åtgärd.

Avgiften för prövningen är 2 205 kronor i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett den 2023-04-06.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

I detta ärende krävs utstakning. Kostnader för detta ingår inte i bygglovsavgiften.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för uppförande av plank på fastigheten [REDACTED] i Mora kommun.

Planket uppförs i det sydöstra hörnet på fastigheten och målas vit kulör. Avståndet från fastighetsgräns avses bli ca 80 cm från [REDACTED] och [REDACTED]. Planket avses bli 2,1 m högt och sammanlagt 9 m långt i vinkel. 4 m mot fastigheten [REDACTED] och 5 m mot fastigheten [REDACTED]. Avses byggas på betongplintar.

Planförhållanden

För området gäller detaljplan Sp080 som vann laga kraft 7 november 1973. Sökt åtgärd strider mot detaljplanen.

Planket föreslås helt uppföras på mark som inte får bebyggas.

MORA • ORSA

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Berörda sakägare har framfört synpunkter mot sökt åtgärd.

Yttranden har inkommit från [REDACTED]. Se bilagor för att ta del av yttrandena i sin helhet.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**: Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
 - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. *Lag (2014:900)*.

Enligt **9 kap. 31 b § plan- och bygglagen**: Trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och

1. avvikelsen är liten, eller
2. åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. *Lag (2014:900)*.

Enligt **9 kap. 31 c § plan- och bygglagen**: Efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får bygglov utöver vad som följer av 31 b § ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden

1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller
2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen. *Lag (2014:900)*.

MORA • ORSA

Enligt **9 kap. 31 d § plan- och bygglagen**: Om avvikelser tidigare har godtagits enligt 30 § första stycket 1 b, 31 b eller 31 c §, ska en samlad bedömning göras av den avvikande åtgärd som söks och de som tidigare har godtagits. *Lag (2014:900)*.

Enligt **9 kap. 31 e § plan- och bygglagen**: Bygglov enligt 31 b eller 31 c § får inte ges om åtgärden kan antas medföra

1. betydande miljöpåverkan, eller
2. begränsning av rättighet eller pågående verksamhet i omgivningen. *Lag (2014:900)*.

Motivering

Med punktprickad betecknad mark som inte får bebyggas innebär det att byggnader inte får uppföras samt även att mur och plank inte är tillåten.

Då planket avses att placeras 80 cm från fastighetsgräns bedöms det att planket kan underhållas från den egna fastigheten.

Då åtgärden är av en mindre omfattning (9 m sammanlagt) bedöms avvikelserna från detaljplan vara liten.

Åtgärden bedöms inte medföra någon betydande olägenhet för omgivningen och uppfyller de krav som anges i **9 kap. 31 b § plan- och bygglagen första stycket**, att avvikelserna är liten.

Upplysningar

Åtgärden kräver tillstånd från fastighetens samtliga ägare.

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten.

Du som byggherre ansvarar över att kontrollera var ledningar och annan nergrävd infrastruktur finns innan du påbörjar markarbete. Du bör även kontrollera om fastigheten belastas av någon form av servitut.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess. Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, även om startbesked har meddelats i samband med bygglovet.

Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:

<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Bygglov upphör att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

MORA • ORSA

Beslut om startbesked upphör att gälla den dag då beslutet om bygglov upphör att gälla.

När åtgärden är färdigställd ska slutbesked meddelas enligt **10 kap. 4 § plan- och bygglagen**.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-04-24

Situationsplan, inkom 2023-04-24

Sektionsritning, inkom 2023-04-24

Yttrande från granne - [REDACTED], inkom 2023-05-09

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för plank på fastigheten [REDACTED] med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen.

Miljö- och byggnadsnämnden meddelar startbesked för att påbörja uppförandet av plank med stöd av 10 kap. 23 och 24 §§ plan- och bygglagen.

Enligt vad som framkommit i ärendet beslutas att färdigställandeskydd inte är nödvändigt.

Slutbesked krävs efter att åtgärden är färdigställd. Som underlag för slutbeskedet ska följande handlingar lämnas in till Miljö- och Byggnadsförvaltningen:

- Fotografi på färdigställd åtgärd.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

Fastighetsägare [REDACTED], rek med besvärshänvisning

MORA • ORSA

§ 79

MBN 2023/10232

BKM 2023/000232

Stranden 16:3, Bygglov för fasadändring av flerbostadshus

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för fasadändring av flerbostadshus på fastigheten Stranden 16:3 med stöd av **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**, med följande villkor:

- Fasadändringen på den södra fasaden ska utföras med liggande fjällpanel i trä i samma kulör som den befintliga.

Byggnationen får **inte** påbörjas innan du har fått ett beslut om startbesked.

Innan startbesked utfärdas ska följande lämnas in till Miljö- och byggnadsförvaltningen:

- Förslag till kontroll- och rivningsplan

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Avgiften för prövningen är 4 745 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett 2023-05-16.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Fastighetsbolaget Nils Skoglund AB har inkommit med en ansökan om bygglov avseende fasadändring av ett flerbostadshus på fastigheten Stranden 16:3. Åtgärden innebär att alla lägenhetsfönster, tre fönster i trapphuset samt ett butiksfönster kommer att ersättas med nya vita inåtgående aluminiumklädda träfönster förutom tre badrumsfönster som kommer i stället att tillverkas i vit plast med frostglas. Dessutom kommer fjällpanelen på den sydvästra fasaden att ersättas med en vit liggande kompositpanel och burspråkets hörnbeklädnad med vitplåt. Åtgärden innebär även underhåll och ommålning av den nordvästra och nordöstra fasaden.

Planförhållanden

Området omfattas av stadsplan för kvarteren Hoppet och Örnen (Sp 132) upprättad år 1979.

Området får användas endast för bostadsändamål.

MORA • ORSA

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är planenlig och således har berörda inte underrättats om ansökan eller getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **9 kap. 30 § plan- och bygglagen** ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a. överensstämmer med detaljplanen, eller
 - b. avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. Lag (2014:900).

Enligt **8 kap. 13 § plan- och bygglagen** får en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

Enligt **8 kap. 17 § plan- och bygglagen** ska ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Motivering

I förstone kan konstateras att den berörda byggnaden med till synes bevarad fasadutformning uppfördes förmodligen under 1960-talet. Av den tekniska beskrivningen framgår att byggnaden uppfördes i betong med fasader i ädelputs, en putsteknik som introducerades under 1900-talets början och hör till det moderna byggandet. Perspektivfönstren i vardagsrummen med liggande proportioner i kombination med de asymmetriskt delade fönstren i bland annat sovrummen och kök

MORA • ORSA

berättar om dåtidens massproduktionsutveckling och gestaltungsprinciper. Mot innergården kompletterades de utdragna balkongerna, placerade mellan väggbeklädnad av liggande fjällpanel, med sidoskärmar i betong och en front i blå nyans.

Den nu aktuella åtgärden innebär bland annat att fönstren kommer att ersättas med nya vita inåtgående aluminiumklädda träfönster förutom tre badrumsfönster som kommer i stället att tillverkas i vit plast med frostglas. Sökanden har bekräftat att ersättning av perspektivfönstren med två mindre sidohängda med en mittpost emellan är inte aktuellt, utan syftet är att ersätta de med ett. De föreslagna fönstertyperna med aluminium och plast på utsidan kommer att ge fasaden en annan känsla och därmed påverka fasadens karaktär. Kontaktpersonen har upplyst om att de nya fönstren kommer att ha nästan samma kulör och dimensioner som befintliga, däremot kan några decimeters avvikelse uppstå. Dessutom kommer de nya fönstren att inte återskapas eftersom åtgärden rör sig inte om en restaurering. Färgtonen som har en tydlig dragning åt guld, och brukar kallas stockholmsvit, kommer inte att vara identisk den befintliga. Fönsterbytet ska dessutom innebära att fönstrens glas, karm och även bågar kommer att ändras. Av lag följer att bygglov för ett fönsterbyte bara krävs om bytet kan anses avsevärt påverka byggnadens yttre utseende. Mot bakgrund av ovannämnda ändringar samt byggnadens värde som utgörs av det tidstypiska utseendet kan konstateras att fönsterbytet kommer att avsevärt påverka byggnadens utseende och därmed är bygglovspliktigt. Det bedöms vara orimligt att kräva att bolaget kopierar de befintliga fönstren, däremot och med hänsyn tagen till förvanskningförbudet samt varsamhetskravet bör ersättningen endast ske med nya fönstren som har samma form och indelning så att byggnadens karaktär bevaras.

Fjällpanelen på den sydvästra fasaden kommer att ersättas med en vit liggande kompositpanel. Åtgärden bedöms vara bygglovspliktig i och med att både materialet och färgen ändras. I ljuset av byggnadens särskilda karaktär bör association mellan färgnyanser och material bevaras. Även om ett nytt material i form av kompositpanel kommer att införas, träimitationen kan inte ersätta den ursprungliga panelens karaktär utan att mista det arkitektoniska värdet och därmed bör en ny panel motsvara den befintliga vad gäller dimensioner och profilering. Den berörda delen av fasaden ska således utföras med liggande fjällpanel i trä i samma kulör som den ursprungliga.

Kontaktpersonen har upplyst om alla plåt detaljer kommer att ersättas med samma material och färg samt att det är färgleverandörens nyanskod som gäller och inte den angivna NCS-koden. Således bedöms byte av burspråkets hörnbeklädnad med vitplåt samt reparation och omfärgning av puts på de norra och södra fasaderna inte vara bygglovspliktiga, eftersom ändringen inte anses påverka byggnadens yttre utseende avsevärt.

Upplysningar

Åtgärden kräver tillstånd från fastighetens samtliga ägare.

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, även om startbesked har meddelats i samband med bygglovets.

MORA • ORSA

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar. Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess. Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen. Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:
<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Bygglov upphör att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Innan ni får påbörja åtgärden måste ett startbesked meddelas enligt **10 kap. 3 § plan- och bygglagen**. Om åtgärden påbörjas innan startbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt **9 kap. plan- och byggförordningen**.

Innan de berörda delarna får tas i bruk måste slutbesked ha meddelats enligt **10 kap. 4 § plan- och bygglagen**. Du som byggherre ansöker om slutbesked hos Miljö- och byggnadsnämnden. Om byggnaden har tagits i bruk innan slutbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt **9 kap. plan- och byggförordningen**.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-03-20
Situationsplan, inkom 2023-03-20
Planritning (2), inkom 2023-03-20
Fotografi (2), inkom 2023-03-20
Fasadritning (2), inkom 2023-03-20
Material-/Kulörbeskrivning (4), inkom 2023-03-20
Produktinformation, inkom 2023-03-20
Lägeskarta, upprättad 2023-03-21

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för fasadändring av flerbostadshus på fastigheten Stranden 16:3 med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen, med följande villkor:

- Fasadändringen på den södra fasaden ska utföras med liggande fjällpanel i trä i samma kulör som den befintliga.

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Sändlista

Sökande, Fastighetsbolaget Nils Skoglund AB

Att: [REDACTED]

Box 260

793 26 LEKSAND

MORA • ORSA

§ 80

MBN 2023/10234

Bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] med stöd av **9 kap. 30 § punkten 1 b plan- och bygglagen**, men byggnationen får inte påbörjas innan du har fått ett beslut om startbesked.

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Innan startbesked utfärdas ska följande lämnas in till Miljö- och byggnadsförvaltningen:

- Förslag till kontrollplan

Avgiften för prövningen är 5 417 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett 2023-03-21.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] i Mora kommun. Byggnaden blir ett torrdass som uppförs i en våning och får en byggnadsarea på cirka 5 m². Byggnaden får ett pulpettak som täcks med svart Shingel Nordic. Fasaden utförs med en grå liggande träpanel som behandlas med järnvitriol. Byggnaden kommer inte anslutas till något VA.

Planförhållanden

För området gäller detaljplan Bp 34 som vann laga kraft 1975-12-23. Sökt åtgärd strider mot detaljplanen.

Enligt detaljplanen:

- område för bostadsändamål.
- gårdsbyggnader får inte uppta större sammanlagd areal än 60 m².

MORA • ORSA

Gårdsbyggnaderna upptar med föreslagen nybyggnad en sammanlagd areal på ca 290 m², vilket är en avvikelse med ca 230 m² (ca 383 %).

Exploateringsgraden på fastigheten uppgår med föreslagen åtgärd till cirka 10 %.

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Berörda sakägare har inte framfört några synpunkter mot sökt åtgärd.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**: Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
 - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. Lag (2014:900).

Enligt **9 kap. 31 d § plan- och bygglagen**: Om avvikelser tidigare har godtagits enligt 30 § första stycket 1 b, 31 b eller 31 c §, ska en samlad bedömning göras av den avvikande åtgärd som söks och de som tidigare har godtagits. Lag (2014:900).

Motivering

Byggnadsnämnden har i tidigare beslut, BYGG 2008/■■■■ daterat 2008-06-12, beviljat liknande avvikelse för gårdsbyggnader, då med den sammanlagda arealen på ca 285 m². Den nya komplementbyggnaden på ca 5 m² bedöms utifrån en samlad bedömning jämfört tidigare beviljad åtgärd var liten och borde därmed kunna accepteras.

Åtgärden bedöms inte medföra någon betydande olägenhet för omgivningen och uppfyller de krav i **2 kap och 8 kap. plan- och bygglagen** som anges i **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**.

MORA • ORSA

Upplysningar

Åtgärden kräver tillstånd från fastighetens samtliga ägare.

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten.

Du som byggherre ansvarar över att kontrollera var ledningar och annan nergrävd infrastruktur finns innan du påbörjar markarbete. Du bör även kontrollera om fastigheten belastas av någon form av servitut.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, även om startbesked har meddelats i samband med bygglov.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar. Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess. Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:

<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Bygglov upphör att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Innan ni får påbörja åtgärden måste ett startbesked meddelas enligt **10 kap. 3 § plan- och bygglagen**. Om åtgärden påbörjas innan startbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt **9 kap. plan- och byggförordningen**.

Innan byggnaden får tas i bruk måste slutbesked ha meddelats enligt **10 kap. 4 § plan- och bygglagen**. Du som byggherre ansöker om slutbesked hos Miljö- och byggnadsnämnden. Om byggnaden har tagits i bruk innan slutbesked lämnats debiteras en sanktionsavgift enligt **9 kap. plan- och byggförordningen**.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-03-21

Sektionsritning, inkom 2023-03-21

Fasadritningar, inkom 2023-03-21

Plan- och sektionsritning, inkom 2023-03-21

Situationsplan, inkom 2023-03-21

Skrivelse från sökande, inkom 2023-04-17

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad på fastigheten [REDACTED] med stöd av 9 kap. 30 § punkten 1b plan- och bygglagen, men byggnationen får inte påbörjas innan du har fått ett beslut om startbesked.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Innan startbesked utfärdas ska följande lämnas in till Miljö- och Byggnadsförvaltningen:

- Förslag till kontrollplan

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

MORA • ORSA

§ 81

MBN 2023/10236

██████████ Förhandsbesked för nybyggnad av fritidshus och garage

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden **avslår** sökt förhandsbesked för nybyggnad av fritidshus och garage på fastigheten ██████████ med stöd av **2 kap. 5 § plan- och bygglagen**.

Avgiften för prövningen är 4 535 kronor enligt fastställd taxa av kommunfullmäktige.

Ärendet blev komplett den 2023-03-30.

Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser förhandsbesked för nybyggnad av fritidshus och garage på fastigheten ██████████. Byggnaderna kommer att placeras på en tilltänkt avstyckad tomt. Den nu aktuella exploateringen kommer att ske i närhet av en kraftledning. Därmed ställs det krav på säkerhetsavstånd. Med hänsyn tagen till ledningens elektriska spänning bedöms den största delen av den tilltänkta fastigheten vara olämplig att bebyggas. Kravet i andra kapitlet plan- och bygglagen uppfylls därmed inte.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Området är inom delområde Snf 8 Morafältet enligt antagen översiktsplan för Mora kommun som vann laga kraft 19 juli 2006.

Området är av riksintresse för friluftsliv, naturvård samt av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt **3 kap. 6 § miljöbalken** respektive **4 kap. 2 § miljöbalken**.

Miljöenheten ser inga generella hinder för att anlägga enskild avloppsanläggning på aktuell plats. En framtida avloppsanläggning kommer att behöva klara reningskraven för hög skyddsnivå.

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**. Berörda sakägare har inte framfört några synpunkter mot sökt åtgärd.

MORA • ORSA

Yttranden har inkommit från Ellevio AB och Brandkåren. Se bilagor för att ta del av yttrandet i sin helhet.

Nodava AB har ingen att erinra mot den sökta åtgärden.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **2 kap. 2 § plan- och bygglagen** (2010:900), PBL, och 3 kap. 1 § miljöbalken (1998:808), MB, skall prövningen av lov eller förhandsbesked syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företråde skall ges sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Enligt **2 kap. 4 § PBL** får vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Enligt **2 kap. 5 § PBL** ska, vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag, bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Enligt **9 kap. 17 § PBL** ska byggnadsnämnden, om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen.

Motivering

Vid prövning utanför detaljplan och områdesbestämmelser ska en så kallad lokaliseringsprövning göras. Lokaliseringsprövning är en prövning om en åtgärd är lämplig på en viss plats. Av plan- och bygglagens andra kapitel framgår bland annat att ett byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. Med människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Den nu aktuella exploateringen kommer att ske i närhet av en kraftledning.

Ärendet har skickats på remiss till bland annat Ellevio. Av Ellevios yttrande framgår att en befintlig 130 kV luftledning finns i närområdet. Denna ledning alstrar ett kraftigt magnetfält och då behöver myndigheternas riktvärden beaktas. För att säkerställa detta rekommenderar företaget ett avstånd på minst 25 meter från yttersta faslina till närmaste fasad på bostadshuset.

MORA • ORSA

Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att magnetfält upp till 0,2 mikrottesla (μT) i årsmedelvärde är att betrakta som normal för boendemiljö, och att årsmedelvärden över 2 mikrottesla kan anses vara kraftigt förhöjda. Det är ett konstaterande utifrån uppmätta nivåer och har ingen koppling till eventuella hälsoeffekter. Därmed ställs det krav på säkerhetsavstånd. Avstånd till en kraftledning beror på ledningens elektriska spänning. Av broschyren *Magnetfält och hälsorisker* (framtagen i samarbete mellan Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten) framgår att för att kunna säkerställa att magnetfältet inte överskrider 0,2 μT behöver avståndet vara minst 60 meter och därmed bedöms den största delen av den tilltänkta fastigheten vara olämplig att bebyggas.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer förvaltningen att kravet i andra kapitlet plan- och bygglagen uppfylls inte. Därmed kan ett positivt förhandsbesked inte beviljas.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas enligt **13 kap. 3 § plan- och bygglagen**.
Besvärshänvisning bifogas.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-03-21
Lägeskarta, upprättad 2023-03-21
Situationsplan, inkom 2023-03-21
Yttrande från Brandkåren, inkom 2023-04-27
Yttrande från Ellevio AB, inkom 2023-05-02
Fotografier (5), upprättade 2023-05-08

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden avslår sökt förhandsbesked för nybyggnad av fritidshus och garage på fastigheten [REDACTED] med stöd av **2 kap. 5 § plan- och bygglagen**.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

MORA • ORSA

§ 82

MBN 2020/10906

Tillsyn - Byggnation utan startbesked

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att avsluta tillsynsärendet.

Dokumentation som underlag för beslut av sanktionsavgift saknas.

Det bedöms som att omfattande markarbeten inte utförs på platsen och fortsatta arbeten inte skett förrän bygglov och startbesked beviljats.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Det inkom en fråga gällande de markarbeten som påbörjats på fastigheten [REDACTED], 2020-10-07 och ett tillsynsärende upprättades.

Två foton är den dokumentation som finns i ärendet, ingen tillsynsrapport med dokumentation om vad som utförts finns.

Ansökan för bygglov av bostadshus hade inlämnats 2020-09-07. Bygglovshandlingarna fick omarbetas få första ansökan stod i strid med gällande detaljplan på flera punkter. Bygglov beviljades 2021-01-25, även beviljat bygglov strider mot detaljplan då del av bostadshuset ligger inom kryssmarkerad mark. Startbesked beslutades 2021-06-01 och slutbesked utfärdades 2022-06-30,

Förslag till beslut om sanktionsavgift har inte upprättats eller kommunicerats under tiden som förflutit sedan ärendet initierades.

Planförhållanden

För området gäller DP 281 Noret Norra, lagakraftvunnen 2015-07-17 och med genomförandetid till 2029-12-31.

Fastigheten [REDACTED] får enligt detaljplanen bebyggas med max 30 % av tomtarean. Nockhöjd får uppgå till max 9,5 m, taklutningen skall vara 27-34 grader. Grundläggning skall ske utan omfattande schakt eller fyll.

I östra delen av fastigheten finns ett område med prickmark som inte får bebyggas och i väster finns ett område med kryssmarkerad mark där komplementbyggnader får byggas. Västra delen av bostadshuset är beläget inom den kryssmarkerade marken.

MORA • ORSA

Lagstöd

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska nämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Motivering

Det markarbete som syns utfört på fotografier är tveksamt om det skulle anses som en lovpålig åtgärd och är den enda dokumentation som finns i ärendet.

Ingen fortsatt kommunikation med fastighetsägaren [REDACTED] har hållits och inget förslag till sanktionsavgift har presenterats för fastighetsägaren under tiden som förflutit sedan ärenden initierades till nu.

Fastighetsägare har under samma period tagit fram reviderade handlingar för att erhålla bygglov, startbesked och slutbesked för nybyggnad av enbostadshus.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas enligt **13 kap. 3 § plan- och bygglagen**.
Besvärshänvisning bifogas.

Beslutsunderlag

Klagomål med fotografier, inkom 2020-10-07
Bygglov, beviljat 2021-01-25
Startbesked, beslutat 2021-06-01
Slutbesked, utfärdat 2022-06-30

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att avsluta tillsynsärendet.

Dokumentation som underlag för beslut av sanktionsavgift saknas.

Det bedöms som att omfattande markarbeten inte utförs på platsen och fortsatta arbeten inte skett förrän bygglov och startbesked beviljats.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Fastighetsägare
Klagande, rek med besvärshänvisning

MORA • ORSA

§ 83

MBN 2021/10213

Tillsyn

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att avsluta tillsynsärendet, då de utförda åtgärderna är förenliga med den strandskyddsdispens som är beviljad för fastigheten

Fastigheten är belägen inom LIS-område. I yttrande från Miljönämnden har inga särskilda kända naturvärden på platsen pekats ut.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

2021-03-10 inkom en fråga till nämnden gällande röjning och avverkning i närheten av Gesundaån på västrasidan om Nyåkersvägen.

2018 ansöktes det om förhandsbesked för byggnation av 5 fritidshus på , väster om Nyåkersvägen. Förhandsbesked beviljades 2018-06-25. Strandskyddsdispens för byggnation beslutades 2018-12-04.

Fastigheten ligger inom utpekat LIS-område.

2022-04-05 inkom förfrågan från lantmäteriet då förrättningsärende på rubricerad fastighet pågår. Tiden för att en förrättning skall bli genomförd från tiden då ansökan inkommit till Lantmäteriet tar ofta längre tid än förhandsbeskedets giltighetstid från lagakraftvunnet beslut. Strandskyddsdispens gäller i 5 år från lagakraftvunnet beslut om arbeten påbörjats.

Huggning och röjning på området för de planerade tomterna har genomförts i ungefärlig omfattning som beslutad tomtplatsavgränsning avseende strandskydd, därtill har anslutningsväg mot Nyåkersvägen byggts, därmed är arbeten inom ramen för den beslutade strandskyddsdispensen påbörjade inom 5 år.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte av detaljplan.

Området är utpekat som lämpligt område för förtätning

Området ligger inom delområde Bs 13 Gesunda, enligt antagen översiktsplan för Mora kommun som vann laga kraft 19 juli 2006.

Området ligger inom utpekat LIS-område.

MORA • ORSA

Området är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap.1-2§ Miljöbalken.
Området är inom riksintresse för kulturmiljövården.

Området är utom utbredningsområde för 100-årsflöde.

Inga kända fornlämningar finns.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt 11 kap. 5§ PBL ska Miljö- och byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet att ingripa eller besluta om påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns en anledning att anta att någon inte följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Miljö- och byggnadsnämnden gör bedömningen att de åtgärder som ärendet avser inte strider mot syftet i miljöbalken 7 kap. 18 §, 3 st.

Motivering

Fastigheten är inom LIS-område och beviljad strandskyddsdispens finns. Inga särskilda naturvärden har pekats ut på platsen.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas enligt **13 kap. 3 § plan- och bygglagen**.
Besvärshänvisning bifogas.

Beslutsunderlag

Klagomål inkom 2021-03-10
Tjänstemannasamråd W19337 i samband med fastighetsförrättning, 2022-04-25
Beslut om strandskyddsdispens, 2018-12-04
Förslag till tomtplatsavgränsning 2018-05-22
Beslut om förhandsbesked 2018-06-28

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att avsluta tillsynsärendet, då de utförda åtgärderna är förenliga med den strandskyddsdispens som är beviljad för fastigheten

Fastigheten [REDACTED] är belägen inom LIS-område. I yttrande från Miljönämnden har inga särskilda kända naturvärden på platsen pekats ut.

Ordförandeberedningens förslag till beslut

Ordförandeberedningen föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Ordförande finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller ordförandeberedningens förslag till beslut.

Sändlista

Fastigetsägare
Klagande – rek med besvärshänvisning

MORA • ORSA

§ 84

MBN 2023/10488

██████████ Bygglov för fasadändring av enbostadshus

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beviljar sökt bygglov för fasadändring av enbostadshus på fastigheten ██████████ med stöd av **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**.

Miljö- och byggnadsnämnden meddelar startbesked för att påbörja fasadändringen med stöd av **10 kap. 23 och 24 §§ plan- och bygglagen**.

När fasadändringen är utförd ska du som byggherre söka ett slutbesked. Som underlag för slutbeskedet ska följande handlingar lämnas in till Miljö- och byggnadsförvaltningen:

- Foton på nya taket.

Avgiften för prövningen är 4 360 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Ärendet blev komplett 2023-05-25. Det bedöms att ärendet har handlagts inom lagstiftad tid i enlighet med **9 kap. 27 § plan- och bygglagen**.

Detta ärende är ren myndighetsutövning och därför är inte riktlinjer i den strategiska planen för Mora, om att varje beslut skall prövas utifrån hållbarhetssynpunkt, tillämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för fasadändring av enbostadshus. Den sökta fasadändringen innebär att ett rött lertegeltak ska bytas ut mot ett svart betongtegeltak.

Den aktuella byggnaden är uppfört i slutet av 1920 - talet. Ett väsentligt karaktärsdrag för den aktuella byggnaden är att den är uppförd med ett sadeltak med minimalt taksprång och att taket är belagt med rött lertegel.

Planförhållanden

För området gäller detaljplan Sp 26 som vann laga kraft 1962. Sökt åtgärd strider inte mot detaljplanen.

Remisser och yttranden från grannar

Åtgärden är planenlig och därför har berörda inte underrättats om ansökan eller getts tillfälle att yttra sig enligt **9 kap. 25 § plan- och bygglagen**.

Då byggnaden har bedömts ha höga kulturhistoriska värden har en remiss skickats till antikvarie på Dalarnas Museum.

Enligt remissvar från Dalarnas Museum så framgår följande:

MORA • ORSA

I området Utmeland finns en palett av byggnader från hela 1900-talet. Äldre gårdar med timmerbyggnader finns sida vid sida med exempelvis villor sedan folkhemmet och miljonprogrammets tidevarv. Området har generösa tomter, men saknar i övrigt enhetlig gestalt. Variationen i tomtstrukturer, exteriör gestaltning och materialval, det vill säga blandningen av årsringar, är karaktäristiskt för området och är kulturhistoriskt värdefullt.

Byggnaden i fråga är ett relativt välbevarat bostadshus, sedan tiden kring 1930. Dess tegeltak är en del av byggnadens exteriör, bland annat med locklistpanel, spröjsfönster och takkupa, och har arkitektoniskt värde som bidrar till upplevelsen av byggnaden.

Det förekommer många svarta tak av plåt och betongpannor i området idag, vilket bidrar till ett uniformt utseende som saknar samstämmighet med områdets byggnadstradition. Detta karaktärsdrag är inte värdebärande, utan bör betraktas som tidigare förvanskningar av en kulturmiljö.

Byte till svarta betongpannor på [REDACTED] vore ytterligare en förvanskning i området som helhet och av byggnaden i sig. För att bevara områdets/byggnadens karaktärsdrag och autenticitet bör befintliga tegelpannor återanvändas vid omläggning med komplettering av nya, alternativt enbart med nya tegelpannor.

Motiv för beslut

Lagstöd

Enligt **9 kap. 6 § plan- och bygglagen**: Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,
2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,
3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,
4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden,
5. möjligheterna att hantera avfall,
6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i

MORA • ORSA

bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Lag (2014:477).

Enligt **8 kap. 13 § plan- och bygglagen**: En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

Enligt **8 kap. 17 § plan- och bygglagen**: Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Enligt **9 kap. 30 § plan- och bygglagen**: Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
 - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
 - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. Lag (2014:900).

Motivering

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att den aktuella fasadändringen att byta från rött lertegeltak till svart betongtegel inte strider mot förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen och mot kraven i 2 kap. 6 § första stycket 1 plan- och bygglagen och 8 kap. 17 § plan- och bygglagen.

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer sammantaget åtgärden som lämplig och att den inte utgör någon betydande olägenhet för grannfastigheter och att föreslagna åtgärd kan tillåtas på den föreslagna fastigheten.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Upplysningar

Innan åtgärden får påbörjas ska du försäkra dig om att du har tillstånd från fastighetens samtliga ägare.

Bygglov upphör att gälla om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Beslut om startbesked upphör att gälla den dag då beslutet om bygglov upphör att gälla.

Detta beslut annonseras offentligt i Post- och Inrikes Tidningar.
Beslutet vinner laga kraft tidigast fyra veckor efter annonseringen, om ingen har överklagat beslutet innan dess.

Angränsande markägare kommer att underrättas om annonseringen.

Tidigast fyra veckor efter annonseringen i Post och Inrikes tidningar får åtgärden i beslutet påbörjas, om startbesked har meddelats.
Även om beslutet inte har vunnit laga kraft efter fyra veckor får byggherren, på egen risk, påbörja arbetet om startbesked har meddelats.

Du kan själv kontrollera datumet för annonsering på:
<https://poit.bolagsverket.se/poit/>

Byggherre kallas den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2023-05-25
Fotografier, inkom 2023-05-25
Produktinformation, inkom 2023-05-25
Produktinformation, inkom 2023-05-25
Remiss från Dalarnas Museum, inkom 2023-05-30

Miljö- och byggnadsförvaltningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden avslår sökt bygglov för fasadändring av enbostadshus på fastigheten [REDACTED] med stöd av 8 kap. 13 och 17 §§ plan- och bygglagen och 2 kap. 6 § första stycket 1 plan- och bygglagen.

Miljö- och byggnadsnämndens beslutsgång

Yrkanden

Billy Ferm (C) och Katarina Lavin Bogg (M) yrkar att sökt bygglov för fasadändring av enbostadshus ska beviljas.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 10:35 – 10:45.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att Miljö- och byggnadsnämnden bifaller Billy Ferm (C) och Katarina Lavin Bogg (M) yrkande och beviljar sökt bygglov för fasadändring av enbostadshus.

Sändlista

Sökande, [REDACTED]

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

§ 85

MBN 2023/126

Informationsärenden

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar nämnden om arbetet med Nämnd- och bolagsplan för 2024.

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar nämnden om resultatet av NKI-mätningarna 2022 för Mora och Orsa kommun.

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar nämnden om Länsstyrelsens besök 2023-06-01.

Miljö- och byggnadsförvaltningen informerar nämnden om att bygglovsenheten berättar om sin verksamhet vid nämndssammanträdet 2023-06-28 och planenheten berättar om sin verksamhet 2023-09-27.

MORA • ORSA

PROTOKOLLSUTDRAG
Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

§ 86

MBN 2023/127

Delegationsbeslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av delegationsbeslut, beslutade under perioden 2023-04-19 – 2023-05-24, enligt nedan:

1. Tillförordnad förvaltningschef under perioden 2023-05-04 – 2023-05-08.
2. Delegationslista Alkohol och Tobak 20230419–20230524
3. Delegationslista BAB 20230419–20230524
4. Delegationslista ByggR 20230419–20230524
5. Delegationslista Ecos 20230419 - 20230524

MORA • ORSA

§ 87

MBN 2023/128

Delgivningar

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av delgivningar enligt nedan:

1. [REDACTED] Mark- och miljööverdomstolen meddelar ej prövningstillstånd
2. [REDACTED] Beslut från Länsstyrelsen, överklagandet avslås
3. [REDACTED] Beslut från Länsstyrelsen, överklagandet avslås
4. [REDACTED] Beslut från Länsstyrelsen, bifaller överklagandet och upphäver nämndens beslut.
5. [REDACTED] Beslut från Länsstyrelsen, överklagandet bifalls
6. [REDACTED] Begäran om upphävande av strandskydd
7. Beslut från Kommunstyrelsen Mora kommun, Samlad uppföljning av internkontroll 2022.
8. Bidrag till vård av värdefull kulturmiljö, Stenvalvsbro Säs, Mora kommun
9. För kännedom, Beslut från Länsstyrelsen - Avslag på ansökan om asfaltering av markyta på Orsa gamla kyrkogård
10. För kännedom, Beslut från Länsstyrelsen - Avslag på ansökan om asfaltering av markyta på Skattunge kyrkogård
11. För kännedom, Beslut från Länsstyrelsen - Avslag på ansökan om asfaltering av markyta på Orsa nya begravningsplats
12. Hela staden och bygden med kulturvärden som resurs, till nämnden för kännedom